

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo

Kunnallistekninen suunnittelu, Viher- ja virkistysaluesuunnittelu

Viite: lausuntopyyntö 5.6.2025

Kuopio, Pohjois-Savon alueellisen vastuumuseon lausunto Kauppatorin esiintymislavan ja ravintolakonttien suunnitelmaluonnoksesta

Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualue pyytää Pohjois-Savon alueellisen vastuumuseon (Kuopion kulttuurihistoriallinen museo) lausuntoa otsikon mukaisesta suunnitelmaluonnoksesta. Lausuntoaineistossa esitellään neljä erilaista vaihtoehtoa torilavalle sekä kaksi vaihtoehtoa ravintolakonteille. Täydennysrakentamisen yhteisvaikutuksia havainnollistetaan hankkeen esittelyaineistossa (Opus & Kuopio, 14.05.2025). Rakennuspaikat ovat kussakin vaihtoehdossa samat, jolloin vaihtoehtotarkastelu liittyy pääasiassa materiaalivalintoihin ja rakentamistapaan. Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo on tutustunut sille toimitettuun aineistoon ja toteaa seuraavaa:

Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo katsoi lausunnossaan esiintymislavasuunnitelmasta talvella vuonna 2025, että suunnittelussa tulisi muodostaa kokonaiskuva torialueen käytöstä. Toimitettu esittelyaineisto käsittelee ympäristöä kokonaisuutena, mutta aineistossa ei erityisemmin nosteta ympäristön luonnetta kulttuuriympäristönä. Kuopion tori on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY/2009). Toimitettu esittelyaineisto on informatiivinen, mutta suunnitelman hahmottamiseksi, olisi hanketta esiteltävä myös realistisemmin eri suunnista nähtynä.

Rakennuspaikat

Ravintolakonttien rakennuspaikaksi on valikoitunut torialueen pohjoispuoli eli Kaupungintalon edusta, ja vaikka sijoittelulla on tässä tapauksessa merkittävä vaikutus kaupunkikuvaan, on rakennuspaikka torimiljööön ominaispiirteitä ajatellen mahdollisesti sopivin. Kuitenkin ravintolakontteja korkeamman esiintymislavan sijoittelun suhteen olisi alueellisen vastuumuseon näkemyksen mukaan syytä harkita vielä vaihtoehtoisia rakennuspaikkoja.

Esiintymislavaa esitetään aiemmin nähdyn mukaisesti sijoitettavaksi torialueen länsireunaan. Suunnitelmassa esitetään lisäksi olevan porrashuoneen laajentamista esiintymislavan aputilaksi. Alueellinen vastuumuseo arvioi esiintymislavasuunnitelman muuttavan toteutuessaan ympäristöään merkittävällä tavalla – luoden näköesteen toriympäristöön Haapaniemenkadun ja Tulliportinkadun risteyksestä. Kulttuuriympäristöasiantuntija toistaa sen aiemmin esille esittämän huolen torimiljööön muuttumisesta: Rakentamisen myötä torialueen arvo avoimena ympäristönä heikkenee.

Lausunto

03.07.2025

Asianro 3970/10.03.01.00/2025

Materiaalit ja rakentamistapa

Täydennysrakentaminen kulttuuriympäristön kannalta merkittävään ympäristöön vaatii monipuolista harkintaa. Kuten museo aiemmassa lausunnossaan muotoili, tulisi suunnittelun olla yhtäältä ympäristöään kunnioittavaa ja taas toisaalta olla siitä samanaikaisesti irrallista. Esiintymislavan osalta esitellään toimitetussa aineistossa kolme sellaista vaihtoehtoa, jossa tutkitaan puun käyttämistä rakennusmateriaalina. Myös toisessa ravintolakontteja koskevassa suunnitelmassa julkisivumateriaalina on puu. Puun korostettu käyttäminen toriympäristöissä on sikäli haastavaa, että kaupunkikeskustat mielletään yleisesti kivirakenteisiksi. Toisaalta myös heijastavat julkisivupinnat ovat alueellisen vastuumuseon näkemyksen mukaan suunnittelualueita ajatellen liian korostuvia.

Keskeisin suunnitteluhaaste on alueellisen vastuumuseon näkemyksen mukaan esiintymislavan suunniteltu sijainti yhdistettynä rakenteen kokoon ja ulkonäköön. Tästä syystä alueellinen vastuumuseo katsoo, että valittava lava tulisi olla esitettyä pienikokoisempi ja selkeän alisteinen ympäristöön nähden. Ravintolakontteja kuvaavista havainnekuvista välittyy rakenteiden keveys ja läpinäkyvyys. Kuitenkin sekä esiintymislavaa että ravintolakontteja varten tulisi kalustamiseen ja varustamiseen olla selkeät ja ehdottomasti noudatettavat ohjeet. Alueellinen vastuumuseo katsoo lisäksi, että suunnittelussa tulisi hakea vertailupohjaa muualta valtakunnasta.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pertti Renvall, vs. museokeskuksen päällikkö

Mikko Paalanen, intendentti

Liitteet

Jakelu Kunnallistekninen suunnittelu, Viher- ja virkistysaluesuunnittelu
Museovirasto
Pohjois-Savon ELY-keskus

Kuopion kaupunki

PL 228 (Tulliportinkatu 31)

70101 Kuopio

Puhelin: 017 182 111

www.kuopio.fi

Y-tunnus: 0171450-7